

A cikksorozat második részében a teljesség igénye nélkül számba vettem a sebzett vad megkeresésére alkalmas kutyafajtákat. Mielőtt a leírtak alapján valaki nekiállna kölyköt választani magának, vessen számot saját magával és lehetőségeivel.

Utánkeresés 4.

Ki-ki nézzen a tükörbe és a lelkebe, és az egyéniségéhez, temperamentumához illő fajtát próbálja meg először is kiválasztani. Akinek nincs ebben tapasztalata, az kérje meg rá egy vadászkutyához értő ismerőst, mert ez esetben legalább annyira fontos az ember, a kutya vezetője emberi tulajdonságainak ismerete, mint a kutyafajták lelki alkata. Sokszor már a fajta megválasztásánál eldőlhet, hogy a vezető és kutya alkotta páros eredményes lesz-e, avagy csak hosszan tartó bosszúságban lesz-e részük egymás mellett. Egy kemény kezű, akaratos vadász hasonló temperamentumú kutyával, népiesen szólva, „nem sok sót eszik meg” a munkában. A túl engedékeny, parancsolni nem tudó ember jobb, ha nem is kezd neki e nehéz műfajnak, hiszen az ilyen típusú vezetőnek hamar a fejére nő a kutya, és előbb vagy utóbb a saját feje után menve azt tesz, amit és ahogyan akar.

Egy fajtán belül is jelentős különbség mutatkozik az ivarok között, mert a nőstények általában lágyabbak, kezelhetőbbek, a férfikéhez jobban igazodnak, mint az önféjűbb kanok. Jómagam mindig is vágytam egy domináns tulajdonságokat mutató, erős felépítésű és lelki kan kutyára, de őszintén be kell vallanom, hogy csak azok a kanok maradtak meg a kezem alatt, amelyek kissé szukás lelkűek voltak. Igazán a szukák tudtak az én kissé „akaratos jellememhez” igazodni! Nos, a fajta és az ivar megválasztásakor legalább ilyen önértékelés szükséges a jó döntéshez. A fajta és az ember tulajdonságainak összehangolásán túl van még egy rendkívül fontos szempont, mégpedig a kutya tartásához és bevezetéséhez, továbbá a vele való vadászathoz szükséges feltételek megléte.

Ezek a feltételek a következők: a gazda lakáskörülményei (város vagy falu, panellakás vagy kertes ház), a kutya tartási helye, a család és a szomszédság viszonya a kutya(k)hoz, egyéb háziál-

latok tartása, a kutya reális használati lehetőségei (magyarán a vadászati lehetőségek). A tartási körülmények megítélése során is fontos a kutya ivara, mert amíg a szukáknál az évi két tüzelés miatti „bombabiztos elzárási lehetőség” tud gondot okozni, addig a kan kutyák a tavaszi-őszi koslatási szezonban tudnak napokra eltűnni a környék kutyahölgyeinek kegyét keresendő.

Borzasztóan fontos az embernek tisztában lennie azzal: ha kutya tartására vállalkozik, akkor arra esküdött fel, hogy mindennap foglalkozik a család e négy lábú tagjával is. Nem elegendő kizárólag a fizikai igények kielégítése (pl. táplálék, mozgás, tisztán és egészségesen tartás), az egyéb szükségleteket is ki kell elégíteni, amelyek közül a kutyával való aktív együttlét, a ráfigyelés a meghatározó. Aki ezt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem tudja megadni vadásztársának, az jobb, ha bele sem fog az egészbe, mert e nélkül nem jöhet létre az a lelki kapcsolat, az öröklött tulajdonságokon felül nem rögzülnek azok a készségek, amelyek az eredményes munkához nélkülözhetetlenek!

Nos, miután kellőképpen igyekeztem mindenkit lebeszélni a kutyatartásról, nézzük, hogy milyen gyakorlati tanácsot lehet adni egy kölyök kiválasztásához! Miért is beszéljek folyamatosan kölyökválasztásról, mintha felnőtt kutyát nem is lehetne beszerezni, ill. felnőtt korban kézbe vett kutyával eleve lehetetlen volna eredményesen dolgozni. Ez persze így nem igaz, hisz ennek ellenkezőjét számatlan példa bizonyítja a vizsláknál, a retrievereknél, a kajtatóbekeknél. De nem ám a klasszikus utánkeresést végző ebeknél! Itt ugyanis olyan feltétlen bizalomnak, mondhat-

Az anyjától leválasztott kölyök, amelyik jó étvágygal, önállóan eszik, gyakorlatilag hazavihető. Leghamarabb erre 6 hetes kor körül szokott sor kerülni, de saját tenyésztői tapasztalatom (eddig néhány vizsla- és tascóalom mellett 8 vérebalmot volt módomban felnevelni) azt mondatja velem, hogy a születési kör-

Háromhetes vérebalom; ebben a korban még semmi nem dőlt el

A játék során sok tulajdonság megfigyelhető

Héthetes vérebkölyök

nám, bensőséges kapcsolatnak kell kialakulnia a kutya és vezetője között, amely felnőtt korú kutya esetében rendkívül ritka, mondhatnám, szinte példa nélküli. A vizsla, az apportírozó kutya a vadászat közben szinte teljes egészében „kéz alatt dolgozik”, vagyis kézzel, hanggal, síppal irányítjuk, direkt módon segítjük, kapcsolunk vele folyamatos. Rendkívüli koncentrációt igénylő tevékenységében, főként a teljesen egyedül végzett hajsza során, a sebzett vadat kereső kutyát az esetek jelentős részében a vezetőnek nem áll módjában segíteni, kevésbé kifinomult érzékszervei miatt. A vezető feltétlen bizalmat kell, hogy érezze a kutya akkor, amikor már több száz méteren át vér nélküli csapán dolgozik, s abszolút biztosnak kell lennie abban is, hogy amikor a sebzett vadat több kilométeres hajsza után leállítja, a gazdája mindent elkövet azért, hogy az ő hívó hangjára mielőbb megjelenjen. Emiatt a feltétlen bizalom miatt csahol olyan kitartóan a kutya, néha 10-12 órán át is. E kapcsolat kialakulása egy bevésődéses folyamat eredménye, amelyhez szükség van a kölyökkortól végzett közös munkára.

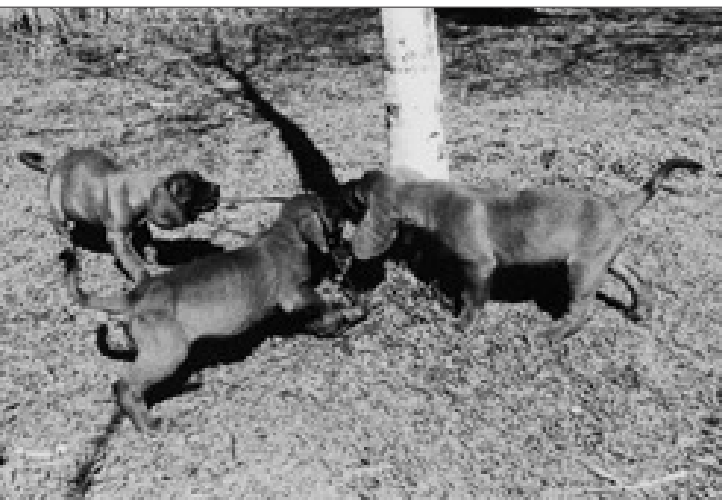
nyezetből való túl korai „kiszakításnak” elég sok hátránya lehet. A kölyök még túlságosan kötődik az anyjához és a testvéreihöz, ezért komoly sokkot jelent neki az elszakítás. Táplálkozásában nehezen alkalmazkodik az újdonsághoz, és nem utolsósorban a védőinjekciók egy részét még nem kaphatja meg, hisz ezek korhoz kötöttek. Az almon belül a kölyök státusza napról napra képes változni, az elnyomott, gyengének induló kölyökből egy hét alatt domináns egyed válhat, míg az alom „nagyevőjéről”, a legnagyobb kölyökről kiderülhet, hogy idegrendszere nem a legstabilabb. Küllemre és méretre is igen sokat változnak a kölyök, ezért mindenképpen érdemes kívánni a 10-12 hetes kort az elvittel.

Na de melyiket vigyük el az alomból? Az említett gyors változások miatt, ha lehetőségünk van rá, a választás előtt érdemes többször is megnézni a kölyköket.

Napjaink egyik legtehetségesebb hivatásos vadásza, Nyúl András négyszer volt alomszemlén, míg kiválasztotta a számára legszimpatikusabb vérebkölyöt, Köröcsönyi Ellát, amellyel mára az ország egyik legeredményesebb, hazai és nemzetközi versenyeken bizonyított párosát alkotják. Volt, hogy András két órán át ott

oltások meglétét, mert egy esetleges fertőzött környezetből nemcsak egy kölyökkutyát, hanem más kutyák megbetegedését és esetleges elhullását okozó „nyavalyákat” is magunkkal vihetünk. Itt elsősorban a „parvo vírus”-ra gondolok. A legutolsó féreghajtásra is okvetlen kérdezzünk rá, mert természetes úton, az anyjá-

ült vagy éppenséggel álldogált a kertben szaladgáló, játékosan egymással bökkelődő, vagy éppen az etetőedény köré gyülekező kölykök között. Néha, mintegy véletlenül, leejtette a kulcsosomóját, figyelven a kölykök spontán reakcióját. Máskor beszélt hozzájuk, figyelven a kapcsolatteremtő képességüket. Végül a negyedik alkalommal, amikor már kissé ismerős volt a kölyköknek, az egyikük mintegy „kiválasztotta” magának, és a friss vadvérral bekenődött vadászbakancsáról szinte nem lehetett levakarni a kis szukát. Mikor mégis elfáradt, odagömbölyödött a bakancs mellé, így fejezte ki bizalmát jövődő gazdájára iránt.

A kiválasztás ezúttal szerencsés és szakszerű volt, és a kölyök legfőbb értékmérőit vette figyelembe. Az amúgy jónak mondható almon belül nem a külső megjelenés, a szépség volt a kiválasztás legfőbb szempontja, hanem az egyedi tulajdonságok, mint az idegrendszeri stabilitás, a kiegyensúlyozottság és a kitartás, a kapcsolatteremtő képesség és az érdeklődés, amelyek elengedhetetlenek a munkakutya számára. Nyilván a külső megjelenés, a fajtára és korra jellemző szín és méret, a fogazat és a szemszín alakulása mind-mind megfelelőek voltak.

A kölyök hazavitele előtt feltehetően ellenőrizték a kötelező

tól minden kölyök fertőződik, amit egyszerűen meg lehet szüntetni, de foglalkozni kell vele.

Kérdezzünk rá, hogy mivel etették és napjában hányszor a kölyköket, mivel a radikális táplálékváltás meglehetősen problémákat okozhat. Na, végre van kutyánk, amelyet a családunk és jómagunk is régóta vártunk. Optimizmussal telve, mihamarabb szeretnénk munkába venni a jövevényt, de a tényleges bevezetéssel kicsit még várunk kell, hiszen a legfőbb teendő ilyenkor az, hogy a kölyköt megismertessük új családjával, annak emberi és esetleges négylábú tagjaival egyaránt, ami sokszor nem is olyan egyszerű. Az emberek és az állatok között is lehetnek olyanok, akik nehezen élnek meg az új kedvenc érkezését, és mindent elkövetnek azért, hogy borsot törjenek az orra alá, ill. egyértelműsítsék a családi rangsorban elfoglalt helyüket. E problémának a megoldásához sok türelem kell, a régiakkal még gondosabban, figyelmesebben kell bánni ahhoz, hogy a féltékenység ne vegye kedvét senkinek. Ha ebben előrehaladtunk, és a kölyökkutya kiigazodik az új környezetében, komfortérzése kezd kialakulni, elkezdhetjük végre a rég várt betanítást!

De erről többet a következő fejezetben.

Buzgó József

Amikor az anyatermeszet megpróbáltatásokkal keresztezi utunkat, a felkészültebbeket nem éri meglepetés. Ismerje meg Ön is a biztonság érzetét korrekt áron.

COURSER OTD RADIAL

Royal Albatross

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Iroda+raktár: 1204 Budapest, Mártírok útja 286/A.

Levél cím: 1751 Budapest, Pf. 40.

Tel.: 285-5134 · Tel./fax: 285-5135

Éjszakai leselkedések

folytatás a 29. oldalról

szervei fél másodperccel előbb jelezték a veszélyt.

Megint a koromsötétben kucorgunk. Most már csak a fülünkkel vadászunk. Az éjszakát sértő felvillanások után nehezen nyugszik a természet. Talán fél óra is eltelik, míg ismét hallok avarzörgést. Még ma is megrettent a les alól éjszakai portyára induló sündisznó.

Végre ismét zajfoszlányokat hoz az újfent megerősödött, most már hideg fuvallat. Határozottan erősödik a sűrűlő, száraz levelek okozta neszezés. Apró gallyak recsennek, sőt nagyobb ágroppanás is hallatszik. Konda tart kifelé az erdőből, minden óvatosságot félretéve, gördülnek felfelé az oldalból. Apró röffenések, majd halk, de éles visítás, az egymást támadók zajai. Az erdőt nem elhagyva, a fák alatt közelítik Csipsz barátom leshelyét. De mintha már rajta is túljutottak volna. A bozotos rész védelme alatt, egyre távolodnak, így már csak Csaba reménykedhet. Azután hirtelen elcsitulnak a zajok. Sem a szemem, sem a fülem nem jelez

semmit. Az álmoság régen elszállt a szememből, felajzott ragadozóként figyelem az éjszakát. Hirtelen fény robban ki a szemben lévő lesből, s bevilágítja a zöld füves mezőt. Vagy öt fekete gomolyag spriccel szanaszét. Ekkor éles csattanás harsít az éjszaka csendjébe, és a 30-06-os agresszív hangját dübörögve verik vissza a hegyek láncai. A reflektor még kis ideig pásztázza előtünk az üres ugart, azután kialszik a fény. Megtávozzom a magaslest. Apró piros foltként izzik fel a cigaretta parazsa. Akkor már nagy baj nem lehet, megvan a disznó.

Hárman álljuk körbe a két éves kanocskát, a hideg de szép, csillagfényes éjszakában. Közben riasztjuk negyedik vadásztársunkat, Szalay István vadórt, akit Pásztórol ug-rasztottunk ki a meleg ágyból. De igaz vadász ő is, mosolygó szemmel kászálódik ki a hunyorgó fényű ter-pjáróból. Gratuláció, töretátadás, zsigelés következik. Addig fényképezek, megörökítve a mai, amúgy is felejthetetlen éjszakát.

Magyarosi